

STORTINGET

Lovvedtak 76

(2024–2025)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 348 L (2024–2025), jf. Prop. 108 L (2024–2025)

I Stortingets møte 2. juni 2025 ble det gjort følgende

vedtak til lov

om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover
(nye pensjonsregler for personer med særaldersgrense)

I

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse gjøres følgende endringer:

§ 11 nytt tredje ledd skal lyde:

Kun arbeidsinntekt fra arbeidsforhold med særaldersgrense skal inngå i beregningen etter §§ 26 o, 26 p og 26 r. Første punktum gjelder ikke for arbeidsinntekt før 1. januar 2025.

§ 19 første ledd andre og nytt tredje punktum skal lyde:

Kun tjenestetid i stillinger med særaldersgrense skal inngå i beregningen etter §§ 26 o, 26 p og 26 r. Andre punktum gjelder ikke for tjenestetid før 1. januar 2025.

Nåværende andre punktum blir nytt fjerde punktum.

§ 19 andre ledd første punktum skal lyde:

Ved beregning av pensjon etter kapittel 5, § 26 n, kapittel 6 og 7 avrundes samlet tjenestetid slik at brøkdel av et år mindre enn en halv ikke regnes med.

§ 19 tredje ledd skal lyde:

Tjenestetid etter kapittel 5 a og 5 b, unntatt etter § 26 n, fastsettes i antall år, avrundet til én desimal.

§ 20 a andre ledd oppheves.

§ 26 b andre ledd andre punktum skal lyde:

Til medlemmer som har fått midlertidig uførepensjon eller uførepensjon erstattet av alderspensjon ved særaldersgrense før 1. januar 2026, gis det pensjonsopptjening som om de mottok midlertidig uførepensjon eller uførepensjon.

Nåværende andre til fjerde punktum blir tredje til nytt femte punktum.

§ 26 c tredje ledd nytt femte punktum skal lyde:

Pensjonen kan ikke utbetales samtidig med tidligpensjon etter kapittel 5 b eller tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

§ 26 e tredje ledd andre punktum skal lyde:

Til medlemmer som har fått midlertidig uførepensjon eller uførepensjon erstattet av alderspensjon ved særaldersgrense før 1. januar 2026, gis det pensjonsopptjening som om de mottok midlertidig uførepensjon eller uførepensjon.

Nåværende andre til fjerde punktum blir tredje til nytt femte punktum.

§ 26 f første ledd fjerde punktum skal lyde:

Betinget tjenstepensjon kan ikke utbetales samtidig med tidligpensjon etter kapittel 5 b, tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning

eller avtalefestet pensjon som det gis statstilskott til etter AFP-tilskottsloven.

§ 26 h nytt åttende ledd skal lyde:

Alderspensjonen kan ikke utbetales samtidig med tidligpensjon etter kapittel 5 b eller tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

§ 26 j nytt femte ledd skal lyde:

Overgangstillegget kan ikke utbetales samtidig med tidligpensjon etter kapittel 5 b eller tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

Nytt kapittel 5 b med §§ 26 m til 26 u skal lyde:

Kapittel 5 b Alderspensjon – tidligpensjon og særalderspåslag til personer med særaldersgrense

§ 26 m Virkeområde

Kapittelet gjelder alderspensjon for personer født i 1963 eller senere og omfatter tidligpensjon og særalderspåslag til personer med lavere aldersgrense enn den alminnelige aldersgrensen etter lov om aldersgrenser for statsansatte m.fl. (særaldersgrense).

§ 26 n Særskilt tidligpensjonsordning til personer i årskullene 1963 til 1969

Personer født i 1963 og 1964 med særaldersgrense to år før alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden har rett til tidligpensjon når de fratrer stillingen ved eller etter fylte 65 år, se likevel fjerde ledd. Rett til tidligpensjon etter første punktum har også personer født i 1963 eller 1964 som i løpet av de siste 10 årene har gått over fra en stilling med lavere aldersgrense til en stilling med høyere aldersgrense når

- vedkommende har hatt lavere aldersgrense i minst 15 år,
- den lavere aldersgrensen er begrunnet i forhold som er omhandlet i lov om aldersgrenser for statsansatte m.fl. § 2 første ledd andre punktum bokstav a, og
- vedkommende ville hatt rett til alderspensjon i den tidligere stillingen.

Personer født i perioden 1963 til 1966 med særaldersgrense fire år før alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden har rett til tidligpensjon når de fratrer stillingen ved eller etter fylte 63 år, se likevel fjerde ledd.

Personer født i perioden 1963 til 1969 med særaldersgrense syv år før alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden har rett til tidligpensjon når de fratrer stillingen ved eller etter fylte 60 år, se likevel fjerde ledd.

Fratrer et medlem tre år eller kortere tid før alderen nevnt i første til tredje ledd, har vedkommende rett til

tidligpensjon dersom summen av tjenestetid og alder er minst 85 år.

Det er et vilkår for rett til tidligpensjon etter denne paragrafen at medlemmet ikke mottar eller har mottatt særalderspåslag og ikke mottar avtalefestet pensjon, pensjon etter kapittel 5 a eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

Tidligpensjonen løper fra den første dagen i måneden etter at medlemmet ikke mottar lønn. For øvrig gjelder bestemmelsene om utbetaling i § 26 første ledd andre og tredje punktum og andre ledd.

Tidligpensjonen gis fram til medlemmet når alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden.

Tidligpensjonen beregnes etter bestemmelsene i § 22 første, andre, fjerde og femte ledd, § 25 og § 26 tredje ledd tredje og fjerde punktum, fjerde og femte ledd.

§ 26 o Tidligpensjon til personer med særaldersgrense fire år lavere enn alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden

Medlemmer født i 1967 eller senere som helt eller delvis har fratrådt en medlemspliktig stilling der særaldersgrensen er fire år lavere enn alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden, har rett til tidligpensjon. Det er et vilkår at vedkommende i løpet av de siste 15 årene før særaldersgrensen, eller før fratreden med rett til uttak av tidligpensjon, har hatt medlemspliktig stilling med særaldersgrense i minst 10 år. Tid med midlertidig uførepensjon eller uførepensjon regnes ikke som tid i en medlemspliktig stilling. Dersom vilkåret har vært oppfylt ved ett uttak, skal det anses som oppfylt også ved senere uttak.

Det er et vilkår for rett til tidligpensjon etter denne paragrafen at medlemmet ikke mottar eller har mottatt særalderspåslag og ikke mottar avtalefestet pensjon, pensjon etter kapittel 5 a eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

Personer i årskullene 1967 til 1969 har rett til tidligpensjon før særaldersgrensen dersom summen av tjenestetid og alder er minst 85 år. Personer født i januar 1967 har rett til tidligpensjon inntil tre år før særaldersgrensen. For hver måned medlemmets fødselsmåned er senere enn januar 1967, er første mulige uttakstidspunkt for tidligpensjon én måned senere enn tidspunktet etter andre punktum. Personer født i 1970 eller senere har rett til tidligpensjon tidligst fra særaldersgrensen.

Full tidligpensjon utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Full tidligpensjon krever at medlemmet har minst 30 års samlet tjenestetid. Er tjenestetiden kortere enn 30 år, skal pensjonen avkortes forholdsmessig.

Har medlemmet en medlemspliktig stilling etter uttak av tidligpensjon, skal uttaksgraden maksimalt settes til 100 prosent med fratrekk for stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen. Mottar medlemmet midlertidig uførepensjon, uførepensjon eller uføretrygd etter

uttak av tidligpensjon, skal uttaksgraden maksimalt være 100 prosent med fratrekk for uføregraden. Dersom medlemmet både har en medlemspliktig stilling og mottar midlertidig uførepensjon, uførepensjon eller uføretrygd etter uttak av tidligpensjon, skal uttaksgraden maksimalt settes til 100 prosent med fratrekk for stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen og uføregraden. Dersom uføregraden for den midlertidige uførepensjonen, uførepensjonen og uføretrygden er forskjellig, skal den høyeste uføregraden legges til grunn.

Ved endringer i forhold som nevnt i femte ledd skal det fastsettes en ny uttaksgrad. Dersom uttaksgraden økes, skal det beregnes et nytt deluttak for økningen.

§ 26 p Tidligpensjon til personer med særaldersgrense syv år lavere enn alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden

Medlemmer som er født i 1970 eller senere som helt eller delvis har fratrådt en medlemspliktig stilling der særaldersgrensen er syv år lavere enn alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden, har rett til tidligpensjon. Det er et vilkår at vedkomme i løpet av de siste 15 årene før særaldersgrensen, eller før fratreden med rett til uttak av tidligpensjon, har hatt medlemspliktig stilling med særaldersgrense i minst 10 år. Tid med midlertidig uførepensjon eller uførepensjon regnes ikke som tid i medlemspliktig stilling. Dersom vilkåret har vært oppfylt ved ett uttak, skal det anses som oppfylt også ved senere uttak.

Det er et vilkår for rett til tidligpensjon etter denne paragrafen at medlemmet ikke mottar eller har mottatt særalderspåslag og ikke mottar avtalefestet pensjon, pensjon etter kapittel 5 a eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

Personer i årskullene 1970 til 1972 har rett til tidligpensjon før særaldersgrensen dersom summen av tjenestetid og alder er minst 85 år. Personer født i januar 1970 har rett til tidligpensjon inntil tre år før særaldersgrensen. For hver måned medlemmets fødselsmåned er senere enn januar 1970, er første mulige uttakstidspunkt for tidligpensjon én måned senere enn tidspunktet etter andre punktum. Personer født i 1973 eller senere har rett til tidligpensjon tidligst fra særaldersgrensen.

Full tidligpensjon utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Full tidligpensjon krever at medlemmet har minst 30 års samlet tjenestetid. Er tjenestetiden kortere enn 30 år, skal pensjonen avkortes forholdsmessig.

Har medlemmet en medlemspliktig stilling etter uttak av tidligpensjon, skal uttaksgraden maksimalt settes til 100 prosent med fratrekk for stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen. Mottar medlemmet midlertidig uførepensjon, uførepensjon eller uføretrygd etter uttak av tidligpensjon, skal uttaksgraden maksimalt være 100 prosent med fratrekk for uføregraden. Dersom med-

lemmet både har en medlemspliktig stilling og mottar midlertidig uførepensjon, uførepensjon eller uføretrygd etter uttak av tidligpensjon, skal uttaksgraden maksimalt settes til 100 prosent med fratrekk for stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen og uføregraden. Dersom uføregraden for den midlertidige uførepensjonen, uførepensjonen og uføretrygden er forskjellig, skal den høyeste uføregraden legges til grunn.

Ved endringer i forhold som nevnt i femte ledd skal det fastsettes en ny uttaksgrad. Dersom uttaksgraden økes, skal det beregnes et nytt deluttak for økningen.

§ 26 q Reduksjon av tidligpensjon mot pensjonsgivende inntekt

Når uttaksgraden fastsettes etter § 26 o og § 26 p, skal det fastsettes en inntektsgrense. Inntektsgrensen per kalenderår er pensjonsgrunnlaget i en medlemspliktig stilling etter uttak, tillagt 2,7 ganger folketrygdens grunnbeløp. Ved endring i pensjonsgrunnlaget i en medlemspliktig stilling etter uttak skal inntektsgrensen fastsettes på nytt. Inntektsgrensen skal periodiseres i uttaksåret og opphørsåret avhengig av hvor mange måneder av året det utbetales tidligpensjon. Ved endring av inntektsgrensen underveis i et kalenderår skal det tas hensyn til antallet måneder med hver inntektsgrense.

Dersom medlemmets inntekt overstiger inntektsgrensen etter første ledd, skal pensjonen reduseres tilsvarende den delen av inntekten som overstiger inntektsgrensen multiplisert med 66 prosent justert med tjenestetidsbrøken for tidligpensjonen. Ved flere deluttak skal den laveste tjenestetidsbrøken legges til grunn for reduksjonen. Som inntekt regnes pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15 og inntekt av samme art fra utlandet. Det skal gjøres unntak for inntekt fra en avsluttet aktivitet. Dersom tidligpensjonen er gradert på grunn av mottak av midlertidig uførepensjon eller uførepensjon, skal arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 ikke medføre reduksjon av tidligpensjonen.

Medlemmet skal opplyse Pensjonskassen om forventet inntekt og om endringer i inntekten. Har medlemmet fått utbetalt for lite eller for mye pensjon, skal det foretas et etteroppgjør. Er det utbetalt for lite pensjon, skal differansen etterbetales som et engangsbeløp. For mye utbetalt pensjon kan inndrives uten hensyn til skyld og kan avregnes ved å trekke i framtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon fra Pensjonskassen. Krav om tilbakekreving av for mye utbetalt pensjon er tvangsgrunnlag for utlegg.

Departementet kan gi forskrift om reduksjon av tidligpensjon, periodisering og etteroppgjør.

§ 26 r Særalderspåslag

Medlemmer født i 1963 eller senere som har fratrådt medlemspliktig stilling med minst 10 prosent

målt i forhold til full stilling, har rett til særalderspåslag. Det er et vilkår at vedkommende i løpet av de siste 15 årene før særaldersgrensen, eller før fratreden med rett til uttak av særalderspåslag, har hatt en medlemspliktig stilling med særaldersgrense i minst 10 år. Tid med midlertidig uførepensjon eller uførepensjon regnes ikke som tid i medlemspliktig stilling. Dersom vilkåret har vært oppfylt ved ett uttak, skal det anses som oppfylt også ved senere uttak. Vilkalet gjelder ikke for personer som har mottatt tidligpensjon etter dette kapittelet eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

Det er et vilkår for rett til særalderspåslag etter denne paragrafen at medlemmet ikke mottar tidligpensjon etter dette kapittelet, tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning eller avtalefestet pensjon som en tidligpensjonsordning.

Særalderspåslaget skal beregnes som en prosentandel av pensjonsgrunnlaget. Fullt særalderspåslag skal være 7,7 prosent for stillinger med særaldersgrense syv år lavere enn alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden, 6,5 prosent for stillinger med særaldersgrense fire år lavere enn alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden og 5,8 prosent for stillinger med særaldersgrense to år lavere enn alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden. Fullt særalderspåslag krever at medlemmet har minst 30 års tjenestetid. Er tjenestetiden kortere enn 30 år, avkortes særalderspåslaget forholdsmessig.

Har medlemmet en medlemspliktig stilling etter uttak av særalderspåslag, skal uttaksgraden maksimalt settes til 100 prosent med fratrekk for stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen. Mottar medlemmet midlertidig uførepensjon, uførepensjon eller uføretrygd etter uttak av særalderspåslag, skal uttaksgraden maksimalt være 100 prosent med fratrekk for høyeste uføregrad etter uttaket. Dersom medlemmet både har en medlemspliktig stilling og mottar midlertidig uførepensjon, uførepensjon eller uføretrygd etter uttak av særalderspåslag, skal uttaksgraden maksimalt settes til 100 prosent med fratrekk for stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen og høyeste uføregrad etter uttaket. Dersom medlemmet mottar særalderspåslag etter mottak av tidligpensjon, skal uttaksgraden maksimalt være 100 prosent fratrasket stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen og høyeste uføregrad etter særaldersgrensen. Dersom uføregraden for midlertidig uførepensjon, uførepensjon og uføretrygd er forskjellig, skal den høyeste uføregraden legges til grunn.

Ved endringer i forhold som nevnt i fjerde ledd skal det fastsettes en ny uttaksgrad. Det skal likevel ikke fastsettes en ny uttaksgrad ved økt stillingsandel i den medlemspliktige stillingen etter uttak. Dersom uttaksgraden økes, skal det beregnes et nytt deluttak for økningen.

Særalderspåslaget utbetales tidligst fra tidspunktet medlemmet når laveste uttaksalder for alderspensjon fra folketrygden.

§ 26 s *Livsvarig reduksjon av særalderspåslag*

Når uttaksgraden av særalderspåslaget fastsettes, skal det fastsettes en inntektsgrense. Inntektsgrensen per kalenderår er pensjonsgrunnlaget i en medlemspliktig stilling etter uttak, tillagt folketrygdens grunnbeløp. Ved endring i pensjonsgrunnlaget i en medlemspliktig stilling etter uttak skal inntektsgrensen fastsettes på nytt. Inntektsgrensen skal likevel ikke fastsettes på nytt ved økt pensjonsgrunnlag som følge av økt stillingsandel i den medlemspliktige stillingen etter uttaket. Inntektsgrensen skal periodiseres i uttaksåret avhengig av hvor mange måneder i året det utbetales særalderspåslag. Ved endring av inntektsgrensen underveis i et kalenderår skal det tas hensyn til antallet måneder med hver inntektsgrense.

Det livsvarige nivået på særalderspåslaget reduseres for hvert år medlemmet har inntekt over inntektsgrensen. Særalderspåslaget skal reduseres med en brøk hvor inntekten over inntektsgrensen er telleren og tre ganger pensjonsgrunnlaget for særalderspåslaget er nevneren. Reduksjonen får virkning fra året etter at skatteoppgjøret foreligger. Som inntekt regnes pensjongivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15 og inntekt av samme art fra utlandet. Det skal gjøres unntak for inntekt fra en avsluttet aktivitet. Dersom særalderspåslag er gradert på grunn av mottak av midlertidig uførepensjon eller uførepensjon, skal arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 ikke medføre reduksjon av særalderspåslaget.

Ved uttak av særalderspåslag senere enn to år før medlemmet når alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden, uten at det tidligere er mottatt tidligpensjon etter dette kapittelet, alderspensjon etter § 20 a slik den lød før 1. januar 2026, eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning, reduseres også det livsvarige nivået på særalderspåslaget med $\frac{1}{36}$ av ytelsen for hver måned det senere uttaket skjer.

Departementet kan gi forskrift om reduksjon av særalderspåslag og periodisering.

§ 26 t *Flere stillinger med ulike særaldersgrense*

For medlemmer som har hatt flere etterfølgende stillinger med ulike særaldersgrenser, skal den siste særaldersgrensen legges til grunn, se likevel § 44 ellefte ledd.

For medlemmer som har samtidige stillinger med ulike særaldersgrenser, gis tidligpensjon og særalderspåslag med utgangspunkt i den laveste aldersgrensen, forutsatt at medlemmet har hatt en stilling med den særaldersgrensen som utløser retten til ytelsen, i

minst tre år før vedkommende når særaldersgrensen eller før fratreden med rett til uttak av ytelsen.

Paragrafen her gjelder ikke personer som omfattes av § 26 n.

§ 26 u Uttak av tidligpensjon og særalderspåslag – opphør og endringer

Tidligpensjon etter § 26 o og tidligpensjon etter § 26 p utbetales tidligst fra og med måneden etter at meldingen om uttak blir gitt, men likevel tidligst fra måneden etter at retten til tidligpensjon inntreffer. Tidligpensjonen skal utbetales til og med måneden medlemmet når alderen for ubetinget rett til uttak av alderspensjon fra folketrygden. Dersom et medlem som mottar tidligpensjon, dør før vedkommende når alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden, opphører tidligpensjonen ved utgangen av måneden etter måneden medlemmet døde.

For medlemmer som mottar tidligpensjon etter dette kapittelet eller tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning, utbetales særalderspåslaget fra måneden etter siste utbetaling av tidligpensjon. Særalderspåslaget utbetales ellers tidligst fra og med måneden etter at meldingen om uttak blir gitt, men likevel tidligst fra måneden etter at retten til særalderspåslag inntreffer. Særalderspåslaget opphører ved utgangen av måneden etter måneden medlemmet døde.

Endringer i tidligpensjon og særalderspåslag får virkning fra måneden etter at forholdet som førte til endringen, inntraff, se likevel § 26 s andre ledd tredje punktum.

§ 31 andre ledd første og andre punktum skal lyde:

Retten til midlertidig uførepensjon og uførepensjon for personer født til og med 1962 faller bort fra og med måneden etter at medlemmet når aldersgrensen for stillingen, men senest fra måneden etter fylte 67 år. Retten til midlertidig uførepensjon og uførepensjon for personer født fra og med 1963 faller bort fra måneden etter at medlemmet fyller 67 år.

Nåværende andre og tredje punktum blir tredje og nytt fjerde punktum.

§ 35 første ledd skal lyde:

Dersom den gjenlevende ektefellen samtidig har alderspensjon etter kapittel 5, tidligpensjon etter kapittel 5 b, midlertidig uførepensjon eller uførepensjon etter kapittel 6 eller tilsvarende pensjon fra en annen tjenstepensjonsordning, skal enke- eller enkemannspensjonen reduseres etter bestemmelsene her.

§ 42 andre ledd tredje punktum skal lyde:

Tidligpensjon og særalderspåslag etter kapittel 5 b under utbetaling skal reguleres ved at pensjonsgrunnlaget årlig fra 1. mai reguleres i samsvar med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten.

Nåværende tredje og fjerde punktum blir fjerde og nytt femte punktum.

§ 42 femte ledd tredje punktum skal lyde:

For medlemmer som har fratrådt stillingen sin før uttaket av pensjonen, gjelder det samme også for pensjonsgrunnlaget for tidligpensjon etter § 26 o og § 26 p og særalderspåslag etter § 26 r.

Nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

II

I lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd første punktum skal lyde:

Loven omfatter alderspensjon etter lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse *kapittel 5* og § 26 h og tidligpensjon etter *kapittel 5 b*.

§ 19 andre ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Dersom det ytes uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger samtidig med tidligpensjon etter lov om Statens pensjonskasse § 26 o og § 26 p eller tilsvarende pensjon, skal tidligpensjonen ikke samordnes etter paragrafen her.

§ 22 nr. 4 andre punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke dersom omstillingsstønad ytes samtidig med tidligpensjon etter lov om Statens pensjonskasse § 26 o eller § 26 p eller tilsvarende pensjon.

Nåværende andre punktum blir nytt tredje punktum.

§ 23 nr. 1 nytt fjerde ledd skal lyde:

Dersom det ytes uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger samtidig med tidligpensjon etter lov om Statens pensjonskasse § 26 o og § 26 p eller tilsvarende pensjon, skal tidligpensjonen ikke samordnes med uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger.

III

I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere gjøres følgende endringer:

§ 5 første ledd nytt andre og tredje punktum skal lyde:

Kun tjenestetid i stillinger med særaldersgrense skal inngå i beregningen etter § 11 p. Andre punktum gjelder ikke for tjenestetid før 1. januar 2025.

§ 5 andre ledd første punktum skal lyde:

Ved beregning av pensjon etter kapittel 4, § 11 n, kapittel 5 og 6 avrundes samlet tjenestetid slik at brøkdel av et år mindre enn en halv ikke regnes med.

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Tjenestetid etter kapittel 4 a og § 11 p fastsettes i antall år, avrundet til én desimal.

§ 6 a andre ledd oppheves.

§ 11 c tredje ledd nytt femte punktum skal lyde:

Pensjonen kan ikke utbetales samtidig med tidligpensjon etter kapittel 4 b eller tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

§ 11 f første ledd fjerde punktum skal lyde:

Betinget tjenstepensjon kan ikke utbetales samtidig med tidligpensjon etter kapittel 4 b, tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning eller avtalefestet pensjon som det gis statstilskott til etter AFP-tilskottsloven.

§ 11 h nytt åttende ledd skal lyde:

Alderspensjonen kan ikke utbetales samtidig med tidligpensjon etter kapittel 4 b eller tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

§ 11 j nytt femte ledd skal lyde:

Overgangstillegget kan ikke utbetales samtidig med tidligpensjon etter kapittel 4 b eller tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

Nytt kapittel 4 b med § 11 m til § 11 r skal lyde:

Kapittel 4 b Alderspensjon – tidligpensjon og særalderspåslag til personer med særaldersgrense

§ 11 m *Virkeområde*

Kapittelet gjelder alderspensjon for personer født i 1963 eller senere og omfatter tidligpensjon og særalderspåslag til personer med lavere aldersgrense enn 70 år (særaldersgrense).

§ 11 n *Særskilt tidligpensjonsordning til personer i årskullene 1963 og 1964*

Personer født i 1963 og 1964 med særaldersgrense to år før alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden har rett til tidligpensjon når de fratrer stillingen med minst 10 prosent målt i forhold til full stilling, ved eller etter fylte 65 år.

Tidligpensjonen gis fra tidspunktet for fylte 65 år. Fratrer et medlem tre år eller kortere tid før det nevnte tidspunktet, har vedkommende rett til tidligpensjon dersom summen av tjenestetid og alder er minst 85 år.

Ved overgang fra en stilling med særaldersgrense 65 år til en stilling med aldersgrense 70 år skal særaldersgrensen på 65 år legges til grunn i inntil ti år dersom vedkommende ville hatt rett til alderspensjon etter den tidligere særaldersgrensen. Det er et vilkår at vedkommende har hatt stillinger med særaldersgrense i minst 15 år.

Det er et vilkår for rett til tidligpensjon etter denne paragrafen at medlemmet ikke mottar eller har mottatt særalderspåslag og ikke mottar avtalefestet pensjon,

pensjon etter kapittel 4 a eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

Tidligpensjonen løper fra den første dagen medlemmet ikke mottar lønn. For øvrig gjelder § 11 første ledd andre til fjerde punktum.

Tidligpensjonen gis fram til medlemmet når alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden.

Ved overgang fra en stilling med aldersgrense 70 år til en stilling med særaldersgrense 65 år skal særaldersgrensen først legges til grunn etter ett års tjeneste.

Tidligpensjonen skal beregnes etter bestemmelsene i § 7 sjette og sjuende ledd, § 8, § 9 første, tredje og fjerde ledd og § 11 tredje og fjerde ledd.

§ 11 o *Pensjonsgrunnlag for særalderspåslag*

Grunnlaget for beregning av særalderspåslag (pensjonsgrunnlaget) er medlemmets innskottsgrunnlag etter § 27 når det fratrer stillingen. Kun innskottsgrunnlag fra arbeidsforhold med særaldersgrense skal inngå i beregningen. Andre punktum gjelder ikke innskottsgrunnlag før 1. januar 2025.

Det kan ved tariffavtale settes begrensninger for medregning av lønnsforhøyelser de siste to årene før fratreden med alderspensjon.

Når et medlem er gått over til en stilling med lavere innskottsgrunnlag, eller når grunnlaget for medlemmets stilling er blitt satt ned uten at dette skyldes en alminnelig lønnsregulering, får medlemmet pensjon beregnet etter det høyere grunnlaget for så mange tjenesteår som han eller hun hadde da vedkommende fratrådte den høyere stillingen, eller da grunnlaget for stillingen ble satt ned. I tillegg får medlemmet pensjon beregnet etter det lavere grunnlaget for så mange tjenesteår som han eller hun har hatt etter at vedkommende gikk over i den lavere stillingen, eller etter at grunnlaget for stillingen ble satt ned, men ikke for flere tjenesteår enn at den samlede tjenestetiden blir 30 år. Det samme gjelder for et medlem som tidligere har hatt oppsatt pensjon for en høyere stilling.

Det kan ved tariffavtale fastsettes minstegrenser for hvor lenge et medlem må ha hatt det høyere pensjonsgrunnlaget for at det skal gi rett til økt pensjon.

For tjeneste i en stilling med kortere arbeidstid enn det fastsatte for en tilsvarende full stilling, skal pensjonsgrunnlaget reduseres ut fra arbeidstiden (det reduserte innskottsgrunnlaget). Har medlemmet en tid betalt innskott bare av en del av stillingens innskottsgrunnlag, skal pensjonsgrunnlaget for denne tjenesten reduseres ut fra det betalte innskottet.

Er den samlede tjenestetiden lengre enn den tjenestetiden som kreves for å få full pensjon, skal det sees bort fra tjenestetiden med lavest pensjonsgrunnlag.

§ 11 p *Særalderspåslag*

Medlemmer født i 1963 eller senere som har fratrådt medlemspliktig stilling med minst 10 prosent målt i forhold til full stilling, har rett til særalderspåslag. Det er et vilkår at vedkommende i løpet av de siste 15 årene før særaldersgrensen, eller før fratreden med rett til uttak av særalderspåslag, har hatt en medlemspliktig stilling med særaldersgrense i minst 10 år. Tid med midlertidig uførepensjon eller uførepensjon regnes ikke som tid i medlemspliktig stilling. Dersom vilkåret har vært oppfylt ved ett uttak, skal det anses som oppfylt også ved senere uttak. Vilkåret gjelder ikke for personer som har mottatt tidligpensjon etter dette kapittelet eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

Det er et vilkår for rett til særalderspåslag etter denne paragrafen at medlemmet ikke mottar tidligpensjon etter dette kapittelet, tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning eller avtalefestet pensjon som en tidligpensjonsordning.

Særalderspåslaget skal beregnes som en prosentandel av pensjonsgrunnlaget. Fullt særalderspåslag skal være 5,8 prosent. Fullt særalderspåslag krever at medlemmet har minst 30 års tjenestetid. Er tjenestetiden kortere enn 30 år, avkortes særalderspåslaget forholdsmessig.

Har medlemmet en medlemspliktig stilling etter uttak av særalderspåslag, skal uttaksgraden maksimalt settes til 100 prosent med fratrekk for stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen. Mottar medlemmet midlertidig uførepensjon, uførepensjon eller uføretrygd etter uttak av særalderspåslag, skal uttaksgraden maksimalt være 100 prosent med fratrekk for høyeste uføregrad etter uttaket. Dersom medlemmet både har en medlemspliktig stilling og mottar midlertidig uførepensjon, uførepensjon eller uføretrygd etter uttak av særalderspåslag, skal uttaksgraden maksimalt settes til 100 prosent med fratrekk for stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen og høyeste uføregrad etter uttaket. Dersom medlemmet mottar særalderspåslag etter mottak av tidligpensjon, skal uttaksgraden maksimalt være 100 prosent fratrasket stillingsandelen i den medlemspliktige stillingen og høyeste uføregrad etter særaldersgrensen. Dersom uføregraden for midlertidig uførepensjon, uførepensjon og uføretrygd er forskjellig, skal den høyeste uføregraden legges til grunn.

Ved endringer i forhold som nevnt i fjerde ledd skal det fastsettes en ny uttaksgrad. Det skal likevel ikke fastsettes en ny uttaksgrad ved økt stillingsandel i den medlemspliktige stillingen etter uttaket. Dersom uttaksgraden økes, skal det beregnes et nytt deluttak for økningen.

Særalderspåslaget utbetales tidligst fra tidspunktet medlemmet når laveste uttaksalder for alderspensjon fra folketrygden.

§ 11 q *Livsvarig reduksjon av særalderspåslag*

Når uttaksgraden av særalderspåslaget fastsettes, skal det fastsettes en inntektsgrense. Inntektsgrensen per kalenderår er pensjonsgrunnlaget i en medlemspliktig stilling etter uttak, tillagt folketrygdens grunnbeløp. Ved endring i pensjonsgrunnlaget i en medlemspliktig stilling etter uttak skal inntektsgrensen fastsettes på nytt. Inntektsgrensen skal likevel ikke fastsettes på nytt ved økt pensjonsgrunnlag som følge av økt stillingsandel i den medlemspliktige stillingen etter uttaket. Inntektsgrensen skal periodiseres i uttaksåret avhengig av hvor mange måneder i året det utbetales særalderspåslag. Ved endring av inntektsgrensen underveis i et kalenderår skal det tas hensyn til antallet måneder med hver inntektsgrense.

Det livsvarige nivået på særalderspåslaget reduseres for hvert år medlemmet har inntekt over inntektsgrensen. Særalderspåslaget skal reduseres med en brøk hvor inntekten over inntektsgrensen er telleren og tre ganger pensjonsgrunnlaget for særalderspåslaget er nevneren. Reduksjonen får virkning fra året etter at skatteoppgjøret foreligger. Som inntekt regnes pensjongivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15 og inntekt av samme art fra utlandet. Det skal gjøres unntak for inntekt fra en avsluttet aktivitet. Dersom særalderspåslag er gradert på grunn av mottak av midlertidig uførepensjon eller uførepensjon, skal arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 ikke medføre reduksjon av særalderspåslaget.

Ved uttak av særalderspåslaget senere enn to år før medlemmet når alderen for ubetinget rett til alderspensjon fra folketrygden, uten at det tidligere er mottatt tidligpensjon etter dette kapittelet, alderspensjon etter § 6 a slik den lød før 1. januar 2026, eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning, reduseres også det livsvarige nivået på særalderspåslaget med 1/36 av ytelsen for hver måned det senere uttaket skjer.

Departementet kan gi forskrift om reduksjon av særalderspåslag og periodisering.

§ 11 r *Uttak av særalderspåslag – opphør og endringer*

For medlemmer som mottar tidligpensjon etter dette kapittelet eller tilsvarende tidligpensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning, utbetales særalderspåslaget fra måneden etter siste utbetaling av tidligpensjon. Særalderspåslag utbetales ellers tidligst fra og med måneden etter at meldingen om uttak blir gitt, men likevel tidligst fra måneden etter at retten til særalderspåslag inntreffer. Særalderspåslaget opphører ved utgangen av måneden etter måneden medlemmet døde.

Endringer i særalderspåslaget får virkning fra måneden etter at forholdet som førte til endringen, inntraff, se likevel § 11 q andre ledd tredje punktum.

§ 17 andre ledd første og andre punktum skal lyde:

Retten til midlertidig uførepensjon og uførepensjon *for personer født til og med 1962* faller bort fra og med måneden etter at medlemmet når aldersgrensen for stillingen, men senest fra måneden etter fylte 67 år. Retten til midlertidig uførepensjon og uførepensjon *for personer født fra og med 1963* faller bort fra måneden etter at medlemmet fyller 67 år.

Nåværende andre og tredje punktum blir tredje og nytt fjerde punktum.

§ 20 første ledd bokstav a første ledd første punktum skal lyde:

Dersom den gjenlevende ektefellen samtidig har alderspensjon etter kapittel 4, *tidligpensjon etter kapittel 4 b* eller midlertidig uførepensjon eller uførepensjon *etter kapittel 5 eller tilsvarende pensjon* fra en annen tjenestepensjonsordning, skal enke- eller *enkemannspensjonen* reduseres etter bestemmelsene her.

§ 39 andre ledd tredje punktum skal lyde:

Tidligpensjon og særalderspåslag etter kapittel 4 b under utbetaling skal reguleres ved at pensjonsgrunnlaget årlig fra 1. mai reguleres i samsvar med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten.

Nåværende tredje og fjerde punktum blir fjerde og nytt femte punktum.

§ 39 femte ledd tredje punktum skal lyde:

For medlemmer som har fratrådt sin stilling før uttak av særalderspåslaget, gjelder det samme også for pensjonsgrunnlaget for særalderspåslag etter § 11 p.

Nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

IV

I lov 25. juni 2010 nr. 28 om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse gjøres følgende endringer:

§ 9 første ledd bokstav c skal lyde:

- c. Vedkommende verken er eller har vært mottaker av avtalefestet pensjon som det gis statstilskott til etter AFP-tilskottsloven, avtalefestet pensjon som en *tidligpensjonsordning, uføretrygd* fra folketrygden etter fylte 62 år, betinget tjenestepensjon etter lov om Statens pensjonskasse eller *tilsvarende pensjon* fra en annen offentlig tjenestepensjonsordning, *alderspensjon* etter lov om Statens pensjonskasse § 20 a andre ledd *slik den lød før 1. januar 2026, eller tidligpensjon etter kapittel 5 b eller tilsvarende pensjon* fra en annen offentlig tjenestepensjonsordning.

V

Ikraftttredelse og overgangsregler.

1. Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette de enkelte bestemmelsene i kraft til forskjellig tid.
2. Et medlem som har fått innvilget alderspensjon etter lov om Statens pensjonskasse § 20 a andre ledd før loven her trer i kraft, skal anses for å ha tidligpensjon etter § 26 n, som skal regulere medlemmets rettigheter og plikter.
3. Et medlem som har fått innvilget alderspensjon etter lov om pensjonsordning for sykepleiere § 6 a andre ledd før loven her trer i kraft, skal anses for å ha tidligpensjon etter § 11 n, som skal regulere medlemmets rettigheter og plikter.
4. Lov om Statens pensjonskasse §§ 26 r til 26 u og lov om pensjonsordning for sykepleiere §§ 11 o til 11 r om særalderspåslag får virkning fra 1. januar 2025. Et medlem som nådde laveste uttaksalder for alderspensjon fra folketrygden i perioden mellom 1. januar 2025 og tidspunktet loven her trer i kraft, skal etter søknad få etterbetalt særalderspåslag. Etterbetalingen kan tidligst skje med virkning fra måneden etter at retten til særalderspåslag inntraff.

Masud Gharahkhani

president